

Zadeva C-110/24**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

9. februar 2024

Predložitveno sodišče:

Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (višje sodišče avtonomne skupnosti Valencia, Španija)

Datum predložitvene odločbe:

24. januar 2024

Tožeča stranka:

Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administracions i els Serveis Publics (STAS-IV)

Tožena stranka:

Valenciana d'Estrategies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental, S. A. (VAERSA)

[...] (ni prevedeno)

[predložitveno sodišče, stranke in postopek]

OZADJE

PRVIČ.– Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administracions i el Serveis Publics STAS-IV (sindikat delavk in delavcev uprave in javnih storitev, v nadaljevanju tožeča stranka ali STAS-IV) je 13. oktobra 2023 pri tem senatu za delovne in socialne zadeve višjega sodišča avtonomne skupnosti Valencia vložil kolektivno tožbo proti družbi Valenciana d'Estrategies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental, S.A. (v nadaljevanju: VAERSA ali tožena stranka), v kateri je po navedbi dejanskega stanja na koncu zahteval: „naj se ugotovi pravica, da se v dejanski delovni čas osebja, ki se ukvarja z biotsko raznovrstnostjo, všteva čas prevozov z vozilom podjetja iz baze do delovišča in z delovišča, na katerem vsakodnevno opravlja svoje naloge, do baze, pri čemer se delovni dan konča z vrnitvijo vozila v bazo ob 15.00, ter družbi VAERSA naloži, naj upošteva to ugotovitev z vsemi posledicami, neločljivo povezanimi s to ugotovitvijo.“

V skladu z zahtevo v tožbi so bili kot zainteresirani subjekti navedeni naslednji sindikati: Comisiones Obreras del País Valencià (delavske komisije dežele Valencije, CCOO PV), Confederació General del Treball del País Valencià i Múrcia (splošna konfederacija sindikatov dežele Valencije in Murcie, CGT-PV), Unión General de Trabajadores del País Valencià (splošna zveza sindikatov dežele Valencije, UGT PV), Intercomarcal de Trabajadores de Castellón (sindikat delavcev okrožij Castellóna, SIT), Unión Sindical Obrera de la Comunidad Valenciana (sindikalno delavsko združenje avtonomne skupnosti Valencia, USO) in Colectivo de Personal Administrativo y Técnico de VAERSA (kolektiv upravnega in tehničnega osebja družbe VAERSA).

DRUGIČ.– [...] (ni prevedeno)

TRETIČ.– [...] (ni prevedeno) [nacionalni postopek]

ČETRTIČ.– 1. S sklepom z dne 5. decembra 2023 je bilo odločeno, da se strankam odobri desetdnevni rok za predložitev stališč o morebitni predložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe Sodišču Evropske unije.

2. Odvetnica tožečega sindikata STAS-IV je vložila ugovor zoper vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker meni, je treba v skladu z določbami Direktive 2003/88/ES in razlago, ki jo je podalo Sodišče Evropske unije, tožbi s sodno odločbo ugoditi.

Tudi letrado de la abogacía general Generalitat (državni pravobranilec regionalne vlade) je predstavil trditve, s katerimi je nasprotoval vložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe in predlagal, naj se izda sodba s katero se zavrne tožba, pri čemer se tudi opira na razlago Direktive 2003/88/ES in na sodno prakso Sodišča Evropske unije.

DEJANSKO STANJE IN PREDMET SPORA

PRVIČ.– Predstavitev upoštevni dejstev

Tožena stranka VAERSA je družba, ki je del javnega sektorja podjetij in fundacij Generalitat Valenciana (regionalna vlada avtonomne skupnosti Valencia), je pravna oseba – gospodarska družba v smislu *sedme dodatne določbe v povezavi s členom 2(3)(b) la Ley 1/2015, de 6 de febrero, de la Generalitat, de Hacienda Pública, del Sector Público Instrumental y de Subvenciones* (zakon 1/2015 z dne 6. februarja 2015 o regionalni vladi, javnih financah, ključnem javnem sektorju in subvencijah). Je v večinski lasti Generalitat Valenciana in spada v Consellería de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica (sektor za kmetijstvo, razvoj podeželja, podnebne razmere in ekološki prehod).

Družba VAERSA se šteje za lastno družbo z osebjem in tehnično službo uprave Generalitat, različnih subjektov, ki tvorijo lokalno upravo, in subjektov javnega sektorja, ki so odvisni od katerega koli od njih, ki ima status javnega naročnika, in

mora naloge upravljanja dodeljevati v skladu s projekti, poročili ali drugimi tehničnimi dokumenti.

Družba VAERSA je z učinkom od 1. januarja 2018 pristopila k drugi kolektivni pogodbi za zaposlene v upravi avtonomne skupnosti.

S sklepom Dirección General de Medio Natural y de Evaluación Ambiental (generalni direktorat za naravno okolje in okoljsko presojo) so bile odobrene naložbe za izboljšanje območij evropskega ekološkega omrežja Natura 2000 avtonomne skupnosti Valencia za obdobje od 2022 do 2025, družba VAERSA pa je bila zadolžena za njihovo izvajanje v skladu s tehničnimi zahtevami.

Dejavnost strukturne zadolžitve pomeni izvajanje dejavnosti v naravnem okolju na celotnem območju avtonomne skupnosti Valencia.

Osebjem, na katero se nanaša kolektivna tožba, je tisto, ki je na seznamu delovnih mest družbe VAERSA kot delavcev/k na področju biotske raznovrstnosti, ki se je prej imenovalo osebjem za mikroz rezervate in se zdaj imenuje osebjem omrežja Natura 2000.

Družba VAERSA je za izvajanje svojih dejavnosti organizirala 15 provincijskih enot: 6 jih je v Valencii, 4 v Alicanteju in 5 v Castellónu, z naslednjo sestavo, porazdelitvijo po provincah in izhodiščem:

- enota Alicante Norte, ki ima izhodišče v Alcoyju, tvorijo jo 1 delovodja in trije strokovnjaki za mikroz rezervate;
- enota Alicante Sur, ki ima izhodišče v Santa Fazu, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikroz rezervate;
- enota Alicante Jávea, ki ima izhodišče v Jávei, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikroz rezervate;
- enota Alicante Orihuela, ki ima izhodišče v Orihueli, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikroz rezervate;
- enota Castellón Norte, ki ima izhodišče v Vistabelli, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikroz rezervate;
- enota Castellón Forcall, ki ima izhodišče v Forcallu, tvorijo jo 1 delovodja in 2 strokovnjaka za mikroz rezervate;
- enota Castellón Peñíscola, ki ima izhodišče v Peñíscoli, tvorijo jo 1 delovodja in 2 strokovnjaka za mikroz rezervate;
- enota Castellón Sur, ki ima izhodišče pri družbi VAERSA Castellón, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikroz rezervate;

- enota Castellón Altura, ki ima izhodišče v Alturi, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikrozervate;
- enota Valencia Norte, ki ima izhodišče v CIEF Quart de Poblet, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikrozervate;
- enota Valencia Sur, ki ima izhodišče v Gandii, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikrozervate;
- enota Valencia Ontinyent, ki ima izhodišče v Ontinyentu, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikrozervate;
- enota Valencia Requena, ki ima izhodišče v Requeni, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikrozervate;
- enota Valencia Ayora, ki ima izhodišče v Ayori, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikrozervate;
- enota Valencia Aras de Olmos, ki ima izhodišče v Arasu de Olmos, tvorijo jo 1 delovodja in 3 strokovnjaki za mikrozervate.

Družba VAERSA ima tudi delovodjo koordinatorja na provincialni ravni, in vodjo na ravni avtonomne skupnosti.

Vsak mesec se delovodje s sporočilom prek aplikacije WhatsApp obveščajo o mesečnih razpredelnih, razčlenjenih po provinci, enoti in posameznem dnevu, v katerih so navedeni natančne lokacije delovišč, delo, ki ga mora opraviti vsaka enota, in drugi tehnični vidiki.

Delavci se z lastnimi sredstvi pripeljejo od doma do izhodišča, ki ga vnaprej določi družba VAERSA, imenovanega „baza“, kjer morajo biti ob 8.00. Nato se od tam odpeljejo na delovišče z vozilom, ki jim ga da na voljo družba VAERSA, ki ga vozi delavec družbe VAERSA in v katerega se natovori oprema, potrebna za izvedbo del. Ob 15. uri se dela na delovišču zaključijo, zaposleni pa se z vozilom podjetja odpeljejo v bazo in se od tam vrnejo domov.

V pogodbe o zaposlitvi, ki jih je družba VAERSA sklenila z delavci, ki opravljajo storitve v mikrozervatih, je vključena naslednja določba: „Delovni dan se začne, ko delavec prispe v mikrozervat; konča se, ko zapustijo vozilo podjetja. Prevoz se opravi z vozilom podjetja. Čas, porabljen za potovanje v obe smeri, se ne všteva v dejanski delovni čas. Ta delovna okoliščina je bila vključena v posebni dodatek k plači, ki je bil dodeljen delavcu/ki.“

V zapisniku kolektivnih pogajanj družbe VAERSA z dne 15. junija 2018 je navedeno: „Vodstvo uvede temo vštevanja 50 % časa prevoza osebja brez delovnega prostora kot dejanskega delovnega časa (kakor že velja v nekaterih kolektivih).“

Od začetka izvajanja nalog v zvezi z biotsko raznovrstnostjo družba VAERSA v dejanski delovni čas osebja, ki se ukvarja z biotsko raznovrstnostjo, všteva vsakodnevni prevoz do delovišča z izhodišča oziroma iz baze, ne pa tudi vsakodnevnega prevoza z delovišča do izhodišča oziroma do baze ob koncu delovnega dneva.

DRUGIČ.– Predmet spora

Zahtevek sindikata, s katerim se zahteva, naj se ugotovi pravica osebja, ki se ukvarja z biotsko raznovrstnostjo, da se mu v dejanski delovni čas všteva čas, porabljen za prevoz s službenimi vozili od baze do delovišča (na začetku delovnega dneva) in od delovišča do baze (ob koncu delovnega dneva), pri čemer se delovni dan konča v bazi ob 15 uri.

PRAVNA PODLAGA

PRVIČ.– Pristojnost Sodišča Evropske unije

Sodišče Evropske unije je v skladu s členom 19(3)(b) Pogodbe o Evropski uniji (UL EU 2008, C 115, str. 13), 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL EU 2008, C 115, str. 47) in 4a Ley Orgánica del Poder Judicial (sistemski zakon o sodstvu) pristojno za predhodno odločanje glede veljavnosti in razlage aktov institucij, organov, uradov ali agencij Unije.

DRUGIČ.– Besedilo nacionalnih določb in določb prava Unije, ki se uporabljajo

(a) Špansko pravo

Delovni čas je v španski zakonodaji urejen v členih *od 34 do 38 Estatuto de los Trabajadores (zakon o delovnih razmerjih)*, ki je bil potrjen z Real Decreto Legislativo 2/2015, de 23 de octubre (kraljeva zakonska uredba 2/2015 z dne 23. oktobra 2015; BOE št. 255 z dne 24. oktobra 2015).

[...] (ni prevedeno) [nacionalna ureditev, ki se v obravnavanem primeru ne uporablja]

Določba, ki se nanaša na predmet tega spora, je *člen 34 zakona o delovnih razmerjih*, ki v odstavkih 1, 3 in 5 določa: „1. Trajanje delovnega časa je določeno v kolektivnih pogodbah ali pogodbah o zaposlitvi.

Najdaljše trajanje rednega delovnega časa je 40 ur efektivnega dela na teden, izračunanega na podlagi letnega povprečja.

[...]

3. Med koncem delovnega dne in začetkom naslednjega mora preteči vsaj dvanajst ur.

Število rednih ur učinkovitega dela ne sme biti večje od devetih ur dnevno, razen če se s kolektivno pogodbo, ali če ta ni sklenjena, s sporazumom med podjetjem in predstavniki delavcev, določi drugačna razporeditev dnevnega delovnega časa, s katero pa se vsekakor spoštuje počitek med delovnimi dnevi.

[...]

5. Delovni čas se šteje tako, da je ob začetku in koncu dnevnega delovnega časa delavec na svojem delovnem mestu.“

(b) Pravo Evropske unije:

Osnovni predpis je Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 381), katere naslednje določbe je mogoče izpostaviti v zvezi s predmetom obravnavanega postopka:

Člen 1(1), ki določa: „Ta direktiva določa minimalne varnostne in zdravstvene zahteve pri organizaciji delovnega časa.“

Člen 1(2), ki določa, da se direktiva nanaša na: „(a) minimalni čas dnevnega počitka, tedenskega počitka in letnega dopusta, kot tudi na odmore in najdaljši tedenski delovni čas; [...] za vse sektorje dejavnosti, tako javne kot zasebne, skladno s členom 2 Direktive 89/391/EGS, brez vpliva na člene 14, 17, 18 in 19 te direktive.“

Člen 2, ki vsebuje opredelitve pojmov. Zlasti:

odstavek 1 opredeljuje „delovni čas“ kot „vsak čas, v katerem delavec dela, je na razpolago delodajalcu in opravlja svoje naloge ali dolžnosti v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso“;

odstavek 2 opredeljuje „čas počitka“ kot „vsak čas, ki ni delovni čas“.

TRETJIČ.– Upoštevna sodna praksa četrtega senata Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija)

V sodbi vrhovnega sodišča 605/2020 z dne 7. julija 2020, PRITOŽBA 208/2018 (ECLI:ES:TS:2020:23309), ki se sklicuje na sodno prakso iz sodbe Sodišča Evropske Unije z dne 10. septembra 2015 (C-266/14), je navedeno, da delovni čas pomeni „vsak čas, v katerem delavec dela, je na razpolago delodajalcu in opravlja svoje naloge ali dolžnosti v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso, in da je treba ta pojem razumeti kot nasprotje časa počitka, ker se ta pojma medsebojno izključujeta“, in se v njej ugotavlja, da je v zadevnem primeru, v katerem dejavnost podjetja zajema namestitve, vzdrževanje in popravilo dvigal, ki se lahko opravi le na domu njegovih strank, prevoz delavcev z njihovih domov do občin Éibar in San Sebastián šteje za delovni čas. Tribunal Supremo (vrhovno sodišče) ugotavlja, da „če je prevoz na dom stranke bistvenega pomena za izvedbo

dejavnosti podjetja, ki ne bi moglo namestiti, vzdrževati ali popravljati dvigal, če ne bi svojih delavcev ter potrebne opreme in orodij napotilo na domove strank, kar bi vplivalo na zaračunavanje teh storitev, je jasno, da je treba navedene prevoze šteti za delovni čas“.

V tem smislu je bila tudi izdana sodba vrhovnega sodišča 617/2021 z dne 9. junija 2021, pritožba 27/2020 (ECLI:ES:TS:2021:2419), v primeru, v katerem se je podjetje v danem trenutku odločilo, da se bo serviserjem in monterjem, namesto da bi se jim njihov delovni dan začel in končal na delovnem mestu, kakor je to do tedaj veljalo, njihov delovni čas začel ob 8. uri na domu prve stranke in končal ob 17. uri na domu zadnje stranke.

Nasprotno pa se je s sodbo vrhovnega sodišča 784/2019 z dne 19. novembra 2019, pritožba 1249/2017 (ECLI:ES:TS:2019:3880), zavrnila kolektivna tožba, s katero se je zahtevalo, da se ugotovi, da se za delovni čas šteje čas, ki ga letališki gasilci porabijo za pot iz službene stavbe – tehničnega bloka – do prostorov, kjer se zamenjajo s sodelavci. Tribunal Supremo (vrhovno sodišče) navaja: „[...] med časom, ki se porabi za pot od navedenega tehničnega bloka do prostorov gasilsko-reševalne službe, delodajalcu dejansko ni na voljo, ampak mora opraviti pripravljalne naloge, podobne tisti, kakršna je pot iz garderobe podjetja do kraja opravljanja dela. To, da je iz varnostnih razlogov treba najprej dostopati do tehničnega bloka in uporabiti magnetno kartico za dostop, ne pomeni, da je začel teči delovni čas. V tem času delavec ne sme opravljati nobenih osebnih nalog in se mu ne sme dodeliti nobene naloge, ki je zunaj obsega njegove produktivne dejavnosti.“

ČETRTIČ.– Stališče strank v sporu

(a) Stališče tožečega sindikata, ki se mu pridružujejo drugi sindikati, ki so se udeležili obravnave:

Tožeča stranka meni, da je treba prevoz, ki ga morajo delavci opraviti iz baze do delovišča (na začetku delovnega dneva) in z delovišča od baze (ob koncu delovnega dneva), všteti v delovni čas, saj sta neobhodna za dejavnost podjetja in sta neločljivo povezana z opravljanjem delovne aktivnosti, ob upoštevanju, da se opravi z vozilom podjetja in da so v tem času delavci na razpolago podjetju.

In dodajajo, da ni razumljivo, da podjetje prevoz iz baze do delovišča šteje za delovni čas, vendar ne obravnava enako prevoza v obratni smeri – z delovišča do baze ob koncu delovnega dneva.

(b) Stališče podjetja:

Tožbi nasprotuje in poudarja, da *člen 2 Direktive 2003/88/ES* strogo določa pojem delovnega časa, ki ga tvorijo trije elementi, ki morajo biti podani: fizična prisotnost na delovnem mestu, razpoložljivost glede na delodajalčeva upravljalvska pooblastila in aktivno opravljanje svojih nalog. Meni, da v

obravnavanem primeru te okoliščine niso podane, ker delavci med prevozom niso „potencialno“ povezani z delom, saj se od njih ne zahtevajo njihove storitve.

PETIČ.– Razlogi, iz katerih se postavlja vprašanje za predhodno odločanje, in stališče senata za delovne in socialne zadeve Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (višje sodišče avtonomne skupnosti Valencia)

(a) Obrazložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

Vprašanje, ki se postavlja v sporu, je v bistvu pravno, saj stranki ne izpodbijata dejanskega stanja, iz katerega izhaja spor.

Kot je bilo navedeno, je treba ugotoviti, ali je treba čas, ki ga delavci porabijo za prevoz z vozilom podjetja iz mikroz rezervata – oziroma delovišča – kjer opravljajo delo, do baze, ki jo določi podjetje, šteti za delovni čas za namene člena 34(5) zakona o delovnih razmerjih in v skladu s pojmom delovnega časa iz člena 2(1) Direktive 2003/88/ES, ob upoštevanju, da podjetje enak prevoz, ki se opravi na začetku dneva, obravnava kot delovni čas.

Razlogi za predložitev predloga za sprejetje predhodno odločanje Sodišču Evropske unije so naslednji.

1. Ker nam ni znano, da bi se Tribunal Supremo (vrhovno sodišče) Španije ali Sodišče Evropske unije do zdaj izrekla o položaju, kakršen se obravnava v tem sporu.
2. Ker je od odgovora na to vprašanje – ki se lahko ponovi v drugih sektorjih dejavnosti – odvisna odločitev v kolektivni tožbi, ki jo je vložil Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administracions i els Serveis Publics STAS-IV proti družbi VAERSA.
3. Ker je bil odgovor tega senata za delovne in socialne zadeve na tožbi, vloženi pri njem v okviru rednih postopkov, ki so jih začeli delavci družbe VAERSA, kontradiktoren, kljub temu, da se je oprl na isto sodno prakso Skupnosti, izraženo v *sodbah z dne 10. septembra 2015 (C-266/14), zadeva Tycó (ECLI:EU:C:2015:578)* in z dne 21. februarja 2018 (C-518/15) (ECLI:EU:C:2018:82), v katerih so določena naslednja merila za opredelitev pojma „delovni čas“:
 - (a) Delovni čas je „vsak čas, v katerem delavec dela, je na razpolago delodajalcu in opravlja svoje naloge ali dolžnosti v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso, in da je treba ta pojem razumeti kot nasprotje časa počitka, ker se ta pojma medsebojno izključujeta (*sodbi Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, točka 48; Dellas in drugi, C-14/04, EU:C:2005:728, točka 42, ter sklepa Vorel, C-437/05, EU:C:2007:23, točka 24, in Grigore, C-258/10, EU:C:2011:122, točka 42*).“

- (b) *Direktiva 2003/88* „ne predvideva vmesne kategorije med delovnim časom in počitkom (glej v tem smislu *sodbo Dellas in drugi, C-14/04, EU:C:2005:728, točka 43, ter sklepa Vorel, C-437/05, EU:C:2007:23, točka 25, in Grigore, C-258/10, EU:C:2011:122, točka 43*).“
- (c) „[P]revozi delavcev, ki opravljajo delo, kakršno je to v postopku v glavni stvari, do strank, ki jih določi njihov delodajalec, [so] instrument, potreben za to, da ti delavci opravijo tehnične storitve pri teh strankah. Če teh prevozov ne bi upoštevali, bi lahko delodajalec, kot je družba Tyco, določil, da samo čas, ki poteče med opravljanjem dejavnosti nameščanja in vzdrževanja varnostnih sistemov, spada pod pojem „delovni čas“ v smislu člena 2, točka 1, *Direktive 2003/88*, zaradi česar naj bi bil ta pojem izkrivljen, cilj zaščite varnosti in zdravja delavcev pa ogrožen.“
- (d) Odločilni dejavnik drugega elementa pojma „delovni čas“ „je [...] dejstvo, da je delavec zavezan biti fizično prisoten na kraju, ki ga določi delodajalec, in da mu mora biti tam na razpolago, da bi lahko takoj opravil ustrezne naloge, če bi bilo to potrebno (glej v tem smislu *sodbo Dellas in drugi, C-14/04, EU:C:2005:728, točka 48, ter sklepa Vorel, C-437/05, EU:C:2007:23, točka 28, in Grigore, C-258/10, EU:C:2011:122, točka 63*).“
- (e) Med značilnimi elementi pojma „delovni čas“ v smislu člena 2 *Direktive 2003/88* ni intenzivnosti dela, ki ga opravlja zaposleni, ali njegove storilnosti (*sodba z dne 1. decembra 2005, Dellas in drugi, C-14/04, EU:C:2005:728, točka 43*).
- (f) Za „delovni čas“ v smislu *Direktive 2003/88* je treba šteti le čas dejanskega opravljanja storitev (glej v tem smislu *sodbo z dne 9. septembra 2003, Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, točka 65* in navedena sodna praksa).

Senat za delovne in socialne zadeve na podlagi teh meril meni, da je treba postaviti vprašanje za predhodno odločanje, ker je bila v okviru tega postopka vložena kolektivna tožba, ki je urejena v poglavju VIII naslova II druge knjige *Ley Reguladora de la Jurisdicción Social* (zakon o organizaciji delovnih in socialnih sodišč), kar pomeni, da se bo sodba, ki bo izdana, nanašala na celotno osebje na področju biotske raznovrstnosti – ki se je prej imenovalo osebje za mikroz rezervate in nato osebje omrežja *Natura 2000*.

Nazadnje, predložitev predloga za predhodno odločanje se zdi nujna glede na trditve, ki sta jih podala tožeči sindikat in Generalitat Valenciana na podlagi sklepa, ki ga je to sodišče izdalo po obravnavi, saj sta obe stranki s sklicevanjem na *Direktivo 2003/88/ES* in na isto sodno prakso Sodišča Evropske unije prišli do nasprotnih rešitev.

(b) Stališče senata za delovne in socialne zadeve Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (višje sodišče avonomne skupnosti Valencia)

Kot se je že navedlo, senat za delovne in socialne zadeve Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (višje sodišče avonomne skupnosti Valencia) nima enotnega stališča o vprašanju, ki je predmet tega spora, saj je pri razlagi iste sodne prakse Skupnosti prišel do nasprotujočih si rešitev, ko je odločal o dveh pritožbah, ki so ju vložili delavci družbe VAERSA, ki so opravljali storitve v mikroz rezervatih v okviru nalog v zvezi z OMREŽJEM NATURA 2000.

V sodbi 2696/2021 z dne 21. septembra 2021 (pritožba 2966/2020) je bila pritožba dveh delavcev zavrnjena z obrazložitvijo, da „v času, ko sta v vozilu podjetja na poti z delovišča v bazo, nista na voljo delodajalcu in ne moreta opravljati svojih nalog. Izvaja se naloga prevoza.“

V sodbi z dne 3. decembra 2021 (pritožba 581/2021) pa je prišlo do nasprotne rešitve z obrazložitvijo, da: „Gre torej za prevoze, ki so neobhodno povezani z dejavnostjo podjetja in so neločljivo povezani z opravljanjem delovne aktivnosti ter ki se opravijo z vozilom podjetja, pri čemer je izhodišče in kraj prihoda obrat podjetja, gozdarska drevesnica Generalitat Valenciana v Santa Fazu. Če mora delavec na začetku vsakega dneva priti v bazo, vzeti vozilo in oditi na delovišče ter mora ob koncu dneva zapustiti delovišče in vozilo vrniti v bazo, je treba ugotoviti, da je prevoz iz baze na delovišče in obratno delovni čas, saj je delavec v tem času na razpolago podjetju in ga je treba obravnavati kot, da „dela“ v smislu člena 2(1) Direktive 2003/88“.

Dvomi se porajajo, ker čeprav je res, da delavci med prevozom z delovišča v bazo ne opravljajo svojih nalog, prav tako ne morejo svobodno razpolagati s svojim časom, saj se prevoz obvezno opravi v vozilu podjetja ob vnaprej določeni uri in v skladu z urnikom, ki ga določi podjetje.

ŠESTIČ.– Predlog za sprejetje predhodne odločbe Sodišča Evropske unije

[...] (ni prevedeno)

Sodišču Evropske unije se v predhodno odločanje predloži to vprašanje: „Ali je treba člen 2 Direktive 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa razlagati tako, da čas za prevoz, ki ga delavci opravijo z vozilom podjetja na začetku in ob koncu delovnega dneva iz baze do mikroz rezervata oziroma delovišča, kjer opravljajo svoje naloge, in od tam nazaj do baze, pomeni „delovni čas“ v smislu opredelitve iz člena 2 Direktive?“

[...] (ni prevedeno) [končne postopkovne navedbe]